

ת"פ 39116/06/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בקריית גת

ת"פ 39116-06-16 מדינת ישראל נ' פלוני
תיק חיצוני: 257339/2016

לפני המאשימה כב' סגנית הנשיא, השופטת נגה שמואלי מאייר
מדינת ישראל
נגד הנאשם פלוני

החלטה

לפניי בקשה להמצאת תסקירי שירות המבחן שהתקבלו בעניינו של הנאשם למבקשת שהינה חברת איסוף מידע מטעם חברת הביטוח "מנורה".

רקע (עיקרי הדברים)

1. ביום 19.06.2016, הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירה של **תקיפה הגורמת חבלה ממש -בן זוג** לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

2. ביום 19.07.2016, הגיעו הצדדים להסדר דיוני בתיק זה לפיו, הנאשם הודה והורשע בכתב אישום מתוקן. בכל הנוגע לעונש, לא הייתה הסכמה בין הצדדים ואולם, הוסכם ביניהם כי עובר לטיעונים לעונש הנאשם יופנה לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו. לאחר שהתקבלו מספר תסקירים מאת שירות המבחן ולאחר שהצדדים טענו לעניין העונש, ביום 14.02.2018, נגזר דינו של הנאשם, תוך שבוטלה הרשעתו בדין והושתו עליו עונשים בדמות צו של"צ, צו מבחן וחתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה. עוד יוער, כי ביום 10.12.2019, נמסר לבית המשפט מטעם שירות המבחן כי הנאשם נפטר עקב נסיבות בריאותיות פתאומיות.

3. המבקשת, שהינה חברת איסוף מידע הפועלת בשמה של חברת הביטוח "מנורה", מבקשת לעיין בתסקירי שירות המבחן המוזכרים בגזר הדין שניתן בעניינו של הנאשם וזאת על מנת לבדוק את זכאות יורשיו של המנוח לתגמולים של פוליסת ביטוח החיים של המנוח.

4. המאשימה התנגדה לבקשה, תוך שהטעימה כי סעיפים 191 ו-191א(ד) לחוק סדר הדין הפלילי אוסרים על מסירת העתק תסקירי שירות המבחן למבקשת ומשכך, יש להורות על דחיית הבקשה. ואילו, ההגנה מצדה מסרה, כי בשל כך שהנאשם נפטר אזי, היא מנועה מלהגיב לבקשה לגופו של עניין, אם כי ההגנה מצאה לנכון להפנות לתגובת המאשימה בעניין זה.

דין והכרעה

עמוד 1

5. נקודת המוצא לבחינת הבקשה הינה, כי זכותו של כל אדם לעיין בתיקי בית המשפט, **כשזכות העיין** נגזרת מעיקרון פומביות הדיון הקבוע בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה, התשמ"ד-1984, ובסעיף 68 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (וראו לעניין זה גם, רע"א 1026/14 **יששכר רובין נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 16.03.2014) להלן: "**עניין רובין**"). זוהי גם מגמתו של סעיף 4 לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיין בתיקים), תשס"ג-2003 (להלן: "**תקנות עיין בתיקים**"), הקובע כך:

- (א) כל אדם רשאי לבקש מבית המשפט לעיין בתיק בית משפט (להלן - בקשת עיין), ובלבד שהעיין בו אינו אסור על פי דין.
- (ב) בקשת עיין תוגש לשופט או רשם שהתיק נדון לפניו, ובאין אפשרות כאמור, לשופט או רשם שיקבע נשיא בית המשפט.
- (ד) בבואו לשקול בקשת עיין, ייתן בית המשפט את דעתו, בין השאר, לעניינו בתיק של המבקש, לעניינם של בעלי הדין ושל מי שעלול להיפגע כתוצאה מהעיין, וכן לסבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם היענות לבקשה.
- (ו) החליט בית המשפט להתיר את העיין, רשאי הוא לקבוע בהחלטתו כל תנאי או הסדר הדרושים כדי לאזן בין הצורך בעיין לבין הפגיעה אשר עלולה להיגרם לבעלי הדין או לצד שלישי בשל העיין, לרבות השמטת פרטים, הגבלת מספר המעיינים ונקיטת אמצעים למניעת זיהוים של בעלי דין או אנשים אחרים; בית המשפט רשאי להגביל את היקף העיין ולהתנות בתנאים, אם ראה כי הקצאת המשאבים הנדרשת מחייבת זאת.

6. בשלב הראשון לפי סעיף 4 לתקנות עיין בתיקים, נדרש בית המשפט לבדוק האם קיים **איסור שבדין** להמצאת המסמכים המבוקשים על ידי המבקש (וראו לעניין זה, רע"א 943/15 **אליין קליין נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ** (פורסם בנבו, 23.06.2015)). במידה ואין איסור על פי דין, הפסיקה קבעה כי ככלל, יש לאפשר לעיין בתיקי בית המשפט, למעט במקרים שבהם יש סיבה המצדיקה למנוע זאת: "**בהיעדר הסבר קונקרטי באשר לפגיעה העלולה להיגרם כתוצאה מחשיפתם של מסמכים ספציפיים, יש לאפשר את העיין, שכן "מעקרון פומביות הדיון וחופש המידע נובע שבהיעדר טעם מיוחד המונע זאת רשאי כל אדם לעיין בתיקי בית המשפט"** (ראו, בג"ץ 9474/00 **אליעזר גל נ' ראש-עיריית חיפה, עמרם מצנע**, נט(3) 714 (2004)). עוד יצוין, כי מבקש העיין אינו נדרש, כתנאי מוקדם לבקשת העיין להצביע על זיקה או עניין אישי בתיק (**עניין רובין**, לעיל).

7. **עם זאת**, זכות העיין אינה זכות אבסולוטית, ויש לאזנה אל מול זכויות ואינטרסים אחרים, כגון הפגיעה הפוטנציאלית בבעלי הדין בתיק, בצדדים שלישיים או באינטרס הציבורי, כמו גם שקילת סבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם היענות לבקשה. עוד יצוין, כי בית המשפט רשאי אף להתנות את העיין בתנאים ולהורות על נקיטת אמצעים שיפחיתו את הפגיעה באינטרסים של בעלי הדין ושל צדדים שלישיים (וראו, **עניין רובין**, לעיל, וכן ראו, עע"מ 3195/18 **אורן יצחקיאן נ' המועצה המקומית שהם- רשות הרישוי לעסקים** (פורסם בנבו, 10.06.2019) להלן: "**עניין יצחקיאן**").

8. מכיוון שהכלל הינו המצאת המסמכים אזי, שעל המתנגד לעיין בהם רובץ הנטל לשכנע את בית המשפט בקיומו של טעם ממשי, המצדיק את שלילת העיין ואף לספק הסבר קונקרטי ומפורט באשר לפגיעה העלולה להיגרם כתוצאה מחשיפתם של המסמכים המבוקשים (**עניין יצחקיאן**, לעיל).

9. מקום שבו נמצא כי ישנה פגיעה אפשרית שתגרם כתוצאה מחשיפת המסמכים, אזי כאמור, יש לערוך איזון בין הפגיעה האפשרית שתיגרם כתוצאה מהעיון, לבין זכות העיון המתבקשת בנסיבות העניין (ראו לעניין זה, רע"א 943/15 אליין קליין נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ (פורסם בנבו, 23.06.2015))

10. **ומן התם אל הכא, בכל הנוגע לבקשת המבקשת לקבל לידיה את תסקירי שירות המבחן שניתנו בעניינו של הנאשם - המאשימה (כאמור) הפנתה לסעיפים 191 ו-191א(ד) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב].**
תשמ"ב-1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי"), שלדידה אוסרים על המבקשת לעיין בתסקירי שירות המבחן באופן גורף.

11. ראשית חכמה יוער, כי סעיף 191א(ד) לחוק סדר הדין הפלילי מתייחס לתסקיר של נפגע עבירה, ומשכך, אינו מעניינו. שנית, לגופו של עניין ובכל הנוגע לסעיף 191 לחוק סדר הדין הפלילי - הרי, שסעיף 191 מורה כך:

"העתק התסקיר של קצין מבחן שנתקבל לפי סעיפים 37 ו-38 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, ושל תוצאות הבדיקות והחקירות האחרות יימסרו לתובע ולסנגורו של הנאשם, אם יש לו סניגור, ובית המשפט ישמע כל טענה לכתוב בהם; אולם רשאי בית המשפט לצוות שהעתק כאמור יימסר גם לנאשם, ורשאי בית המשפט, על פי הצעה מנומקת של קצין המבחן או על פי יזמתו הוא, לצוות מטעמים מיוחדים שאין לגלות את תכנם, כולו או מקצתו, לבעלי הדין."

12. ואילו, סעיף 28 לתקנות סדר הדין הפלילי, תשל"ד-1974 (להלן: "**התקנות**") קובע כך:

(א) מי שהגיע לידיו תסקיר לצורך הליך משפטי לא ישתמש בתסקיר או בתוצאות של הבדיקות והחקירות האחרות שנמסרו לפי תקנות אלה ולא יגלה ידיעות שהגיעו לידו באמצעות התסקיר, אלא לצורך ההליך המשפטי שבקשר אליו נמסר התסקיר.

(ב) אין באמור בתקנת משנה (א) כדי להתיר מסירת תוכן תסקיר לנאשם או לאדם אחר אשר התסקיר מתייחס אליו, אלא לפי הוראות בית המשפט על פי סעיף 191 לחוק.

13. יוצא אפוא, כי ברירת המחדל שנקבעה בסעיף 191 לחוק סדר הדין הפלילי הינה, כי רק המאשימה ובא כוח הנאשם זכאים לעיין בתסקיר שירות המבחן, ואף הנאשם אינו זכאי לעיין בתסקירו אלא ברשות בית המשפט (ראו לעניין זה, בג"ץ 2754/94 יצחק לוי נ' שרת העבודה והרווחה, נ(4) 353(1996)(להלן: "עניין לוי")), והלכה למעשה, נקבע כי על תסקיר שירות המבחן חל חיסיון (ראו לעניין זה, עבע"ח (מחוזי ירושלים) 15357-04-18 מדינת ישראל נ' נ' (נבו, 20.04.2018))).

14. כמו כן, שירות המבחן הינו הגוף המקצועי המסייע בידו של בית המשפט כ"ידו הארוכה" לאסוף מידע שבית המשפט עצמו מתקשה לאסוף; הוא סוקר עבור בית המשפט את עברו של הנאשם, את מצבו המשפחתי והכלכלי, את מצב בריאותו ואת קיומן של נסיבות מיוחדות שיכול והובילו לביצועה של העבירה. המלצותיו של שירות המבחן מגובשות על-ידי אנשי מקצוע ומומחים, הן מבוססות על היכרות ישירה עם הנאשם וסביבתו, על קבלת מידע מגורמים שונים, וכן על ניסיון עשיר בהערכת מסוכנותם של נאשמים וסיכויי השיקום שלהם (ראו והשוו, בש"פ 267/11 מדינת ישראל נ' ברמוחה (לא פורסם, 13.01.2011); ובש"פ 5859/04 מדינת ישראל נ' אבו סבייח (לא פורסם, 22.06.2004)).

15. נוכח המידע הרגיש הגלום בתסקיר שירות המבחן ופגיעתו האפשרית בצנעת הפרט של הנאשם, של בני משפחתו ושל גורמים אחרים, נאסר כל שימוש בתסקיר המבחן ונאסרה כל חשיפה של מידע מתוך התסקיר שלא לצורך הליכי גזר הדין והטיעונים לעונש באותו הליך ספציפי כלפי הנאשם הספציפי. איסור זה מתייחס לכלל הגורמים המצויים במגע ישיר או עקיף עם שירות המבחן לרבות התביעה, הסנגור, בית המשפט וכיוצא באלה (ראו לעניין זה, גבריאלי הלוי **תורת הדין הפלילי** - כרך ג 170 (2011); וע"פ 5031/94 **עו"ד סמדר בן נתן נ' מדינת ישראל** (נבו, 13.10.2013)).

16. מה עוד, שהשמירה על ייחודו של התסקיר ומעמדו של קצין המבחן, והאינטרס הציבורי בעידוד המומחים למסור את חוות-דעתם החופשית והמלאה ובעידוד ה"אחרים" למסור מידע לשירות המבחן, גוברים ככלל על האינטרס הפרטי של המבקש בקבלת המידע, זאת במיוחד כאשר מטרתה הסופית של השגת המידע אינה קשורה בניהול משפט פלילי ואינה דרושה לצורך ההגנה על חירותו ועל שמו הטוב של הנוגע בדבר (ראו, **עניין לוי**, לעיל).

17. הנה כי כן, וכזכור, בשלב הראשון לפי סעיף 4 לתקנות עיון בתיקים, נדרש בית המשפט לבדוק האם קיים **איסור שבדין** להמצאת המסמכים המבוקשים לידי המבקשת. כנלמד מהוראות סעיפים 191 לחוק סדר הדין הפלילי וסעיף 28 לתקנות סדר הדין הפלילי, הרי שישנו **איסור שבדין** לאפשר לצדדים שלישיים עיון בתסקיר, ומשכך, ומכל הטעמים שפורטו בהרחבה לעיל, ברי, כי דין הבקשה להידחות (וראו לעניין זה, רע"פ 9720/07 **"כלל" חברה לביטוח בע"מ נ' מדינת ישראל** (נבו, 14.09.2011); ת"פ (שלום י-ם) 1754-06 **מ.י. פרקליטות מחוז ירושלים נ' חיים צדוק** (נבו, 17.02.2015); ות"פ (שלום י-ם) 42245-07-14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (נבו, 26.02.2015)).

18. למעלה מן הצורך אציין, כי כלל לא נהירה לבית המשפט התועלת הממשית שתצמח למבקשת מעיון בתסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם בתיק זה. המבקשת כנטען על ידה, מעוניינת לעיין בתסקיריו של הנאשם לצורך **"בדיקת זכאות היורשים לתגמולים של פוליסת הביטוח החיים של המנוח"**, אך עיון בתסקירי שירות המבחן לא מעלה כי יש בהם כדי לתרום דבר למבקשת בעניין זה (מעבר למה שכבר צוין בגזר הדין שניתן בעניינו של הנאשם, אשר כנלמד מהבקשה, מצוי זה מכבר בידיה של המבקשת). משכך, נראה כי גילוי תוכן התסקירים לא יועיל למבקשת במאומה, ומאידך גיסא, יש בגילוי זה כדי לפגוע פגיעה מהותית באינטרסים אחרים, ומשכך, אין כל הצדקה לגלותם.

סוף דבר, לא מצאתי לאפשר למבקשת לעיין בתסקירי שירות המבחן, והבקשה נדחת בזאת.

העתק ההחלטה ישלח לב"כ המאשימה, לעוה"ד דימה דוגמן ולמבקשת.

ניתנה היום, י"ד אלול תשפ"א, 22 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.